

OBSAH

Předmluva k IV. vydání	5
Úvod	6
1. Předmět mikrobiologie a její spojení s jinými disciplinami	6
2. Prvé období rozvoje mikrobiologie	9
3. Samoplození v souvislosti s otázkou vzniku života na zemi	12
4. Druhé období rozvoje mikrobiologie	20

ČÁST PRVNÍ

OBEČNÁ MORFOLOGIE A SYSTEMATIKA BAKTERIÍ

Kapitola I. Morfologie bakterií	30
1. Rozměry bakterií	30
2. Rozměry ultramikrobů	32
3. Vnější tvary bakterií	35
4. Stavba bakteriální buňky	37
5. Rozmnožování bakterií	44
6. Tvorba spor u bakterií	47
7. Pohyb bakterií	50
8. Vývoj bakterií	53
Kapitola II. Systematika bakterií	57
1. Zařazení bakterií do systému živých organismů a jejich proměnlivost	57
2. Znaky používané při určování druhů bakterií	61
3. Systém bakterií	64
4. Ostatní skupiny mikroorganismů	70

ČÁST DRUHÁ

OBEČNÁ FYSIOLOGIE MIKROORGANISMŮ

Kapitola III. Výživa mikrobů	78
1. Přijímání živin mikrobiální buňkou	78
2. Asimilace uhlíku z kyslíčnicku uhličitého prototrofními bakteriemi (fotosyntesa a chemosyntesa bakterií)	81
3. Asimilace uhlíku z organických látek metatrofními mikroby	83
4. Asimilace dusíku	84
5. Jak mikroorganismy přijímají popeloviny	86
6. Chemické složení mikroorganismů	88
7. Vliv růstových faktorů na vývoj mikroorganismů	90
Kapitola IV. Enzymy	92
1. Chemická povaha enzymů	92
2. Mechanismus enzymatické katalýsy	95
3. Rozdělení enzymů	97
4. Úloha enzymů v syntetických pochodech	101

Kapitola V. Procesy dýchání mikrobů	103
1. Význam dýchání pro životní procesy mikrobů	103
2. Typy dýchání mikroorganismů	104
Kapitola VI. Vliv vnějšího prostředí na mikroby	116
1. Vliv chemických činitelů vnějšího prostředí	117
2. Vliv fyzikálních činitelů na růst bakterií	121
Kapitola VII. Mikrobiologické základy uchovávání a konzervace potravin	126
Kapitola VIII. Vzájemné vztahy mezi mikroorganismy	133

CÁST TŘETÍ

SPECIÁLNÍ FYSIOLOGIE MIKROORGANISMŮ

Obecná přeměna uhlíku v přírodě.	140
Kapitola IX. Kvašení	143
1. Anaerobní rozklad organických kyselin	143
2. Kvašení lihové.	144
3. Typické mléčné kvašení	148
4. Použití bakterií mléčného kvašení v mlékařství	150
5. Netypické mléčné kvašení	152
6. Použití mléčných bakterií při kvašení produktů	154
7. Kvašení propionové	159
8. Kvašení aceton-ethanolové	161
9. Kvašení máselné	162
10. Kvašení aceton-butanolové	164
11. Máselné kvašení pektinových látek.	167
12. Použití máselných bakterií při počátečním zpracování lnu (máčení lnu)	168
13. Máselné kvašení celulosy	170
Kapitola X. Procesy oxydační	175
1. Oxydace molekulárního vodíku	175
2. Oxydace methanu a jiných uhlovodíků	176
3. Oxydace tuků a vysokomolekulárních kyselin mastné řady	177
4. Oxydace ethanolu na kyselinu octovou	178
5. Oxydace uhlohydrátů na kyselinu fumarovou	180
6. Oxydace uhlohydrátů na kyselinu citronovou	181
7. Oxydace celulosy a průvodních látek	183
8. Oxydace sloučenin aromatické řady	186
Kapitola XI. Hydrolysa a oxydace dusíkatých organických látek	188
1. Všeobecný směr přeměny dusíku v přírodě	188
2. Procesy amonisační	190
Kapitola XII. Oxydace minerálních dusíkatých látek se současnou asimilací uhlíku z kyslíčnicku uhlíčitého	202
1. Nitrifikace	202
2. Zvláštnosti nitrifikačního procesu v půdě	208

Kapitola XIII. Oxydace organických látek se současnou redukcí dusičnanů	211
1. Přímá denitrifikace	211
2. Nepřímá denitrifikace	213
Kapitola XIV. Oxydace bezdusíkatých organických sloučenin se současnou asimilací molekulárního dusíku (asimilace molekulárního dusíku bakteriemi).	215
1. Fixace molekulárního dusíku azotobakterem	215
2. Fixace molekulárního dusíku <i>Clostridium Pasteurianum</i>	221
3. Asimilace vzdušného dusíku houbami a řasami	222
4. Asimilace molekulárního dusíku hlízkovými bakteriemi v symbiose s motýlokvětými rostlinami	223
Kapitola XV. Použití preparátů půdních bakterií v zemědělské praxi	232
1. Použití nitraginu	232
2. Použití azotogenu	238
Kapitola XVI. Koloběh síry a fosforu	243
1. Koloběh síry	243
2. Koloběh fosforu	248

ČÁST ČTVRTÁ

PŘEMĚNA ORGANICKÉHO KOMPLEXU V PŮDĚ

Kapitoly XVII. Půdní mikroorganismy	252
1. Rozšíření bakterií v půdě	252
2. Rozšíření jiných mikroorganismů v půdě, kromě bakterií	259
3. Vztahy mezi půdními bakteriemi a vyššími rostlinami	267
Kapitola XVIII. Mikroorganismy a mineralisace organických látek v půdě	271
1. Obecný průběh procesů	271
2. Účast mikroorganismů při tvorbě a rozkladu huminových látek v půdě	273
3. Vliv obdělávání půdy na mikrobiální procesy	283
4. Vliv hnojení na půdní mikrofloru	286
5. Částečná sterilisace půdy a její vliv na mikrofloru	286
6. Mikroorganismy půdy a její bioorganominerální komplex	291
7. Mikrobiologické metody oceňování plodnosti půdy	294
Kapitola XIX. Mikrobiální procesy při uchovávání mrvy	299
Kapitola XX. Mikrobiologie vody a vzduchu	305
1. Rozšíření bakterií ve vodě	305
2. Systém saprobnosti vod	310
3. Biologické čištění znečištěných vod	313
4. Rozšíření bakterií ve vzduchu	318
Literatura k podrobnějšímu studiu otázek mikrobiologických	320
Abecední rejstřík	321